

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

для науковців, освітян, інноваторів

за 3 – 7 червня 2023 року

1. Гранти, міжнародна підтримка	1
2. Документи міжнародних організацій	3
3. Корисні новини України та світу	8
4. Наукові заходи	17

1. Гранти, міжнародна підтримка

ЄВРОПЕЙСЬКЕ ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ МСП

Упродовж 2023 року у рамках грантової програми 2023 Ideas Powered for Business SME Fund українському малому та середньому бізнесу надаватиметься фінансова підтримка щодо реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. Програма покликана актуалізувати цінності ІР-активів для МСП як рушійної сили інноваційного розвитку та інвестиційної привабливості держави. Підтримка українського бізнесу передбачає відшкодування 75% витрат, необхідних для сплати зборів щодо отримання правової охорони на торговельні марки та промислові зразки на території Європейського Союзу на національному, регіональному рівні та рівні ЄС (але не більше 1 тис.євро); відшкодування 75% суми зборів, необхідних для реєстрації винаходів у межах Європейського Союзу - національні та європейські патенти, включаючи унітарні (але не більше 1,5 тис.євро); відшкодування 50% розміру зборів, необхідних для охорони сортів рослин на європейському рівні (але не більше 225 євро). Програма є ініціативою Європейської комісії і реалізується EUIPO.

Детальніше: <https://www.euipo.europa.eu/en/discover-ip/sme-fund>,
<https://is.gd/txf4YU>, <https://is.gd/1K7krr>

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНІ ОБМІНИ ВЛІТКУ

Проект Європейського союзу House of Europe презентує перелік проєктів та програм міжнародної підтримки українських науковців, студентів та молоді. Їх підбірка опублікована на інтернет-ресурсах House of Europe та містить інформацію про можливості для навчання, до яких можна долучитись у липні 2023 року. Зокрема: FOUNDING LAB - літня школа для студентів, які захоплюються новими формами наук та мистецтва; FOUNDING LAB: форум для науковців, дослідників та митців у сфері цифрової трансформації; молодіжний обмін з виживання у дикій природі у Швеції; Digitalize - молодіжний навчальний курс у Литві, націлений на боротьбу з цифровою дискримінацією; літня школа з міжнародного гуманітарного права; Graphic facilitation in Permaculture design - навчальний курс в Іспанії, націлений на візуальну фасилітацію та спілкування; Vitamin C booster - серія тренінгів у Вірменії, присвячених критичному мисленню, креативності, комунікації та співпраці; інтенсив з успішного працевлаштування для молоді.

Детальніше: <https://is.gd/caRh0R>, <https://bit.ly/3pBJHz8>, <https://bit.ly/3JEgLxc>, <https://bit.ly/3CRStfp>, <https://bit.ly/3ps1WHk>, <https://bit.ly/3XAYBST>, <https://bit.ly/3ps6j59>, <https://bit.ly/3XucT7T>, <https://bit.ly/43ae3Xg>

Фото: House of Europe

ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ ВІД УНІВЕРСИТЕТУ ГРОНІНГЕНА

Університет Гронінгена (Нідерланди) запрошує українських вчених взяти участь у проєкті «Language Buddies». Проєкт, який ґрунтується на відданості та солідарності науковців-волонтерів, покликаний допомогти українським дослідникам опублікувати наукові роботи в англomовних міжнародних наукових журналах та сприяти глобальній науковій дискусії. Зареєстрованим учасникам запропонують співпрацю у певній галузі із закордонним колегою, який має подібні методологічні знання та досвід публікації наукових робіт, написаних англійською мовою. Вчені можуть зв'язатися й отримати відгук на свою роботу, а також обговорити, як покращити свою статтю, щоб охопити міжнародну аудиторію.

Детальніше: <https://is.gd/kXGFIK>, <https://is.gd/HordJi>, <https://is.gd/Kne0HI>, <https://www.rug.nl>, <https://is.gd/uMEUxX>

Фото: pixabay.com

2. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ЗАЛУЧЕННЯ ГРОМАДЯН ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

На сайті Організації економічного співробітництва та розвитку опубліковано звіт «Залучення громадян до інноваційної політики: чому, коли та як?» із серії «Документи ОЕСР з науки, технологій та промисловості». У ньому наголошується: для того, щоб інноваційна політика ефективно сприяла вирішенню основних суспільних проблем, вона має бути соціально укоріненою. Залучення громадян до формування інноваційної політики може допомогти визначити довгострокові пріоритети, підвищити якість та легітимність політичних рішень, а також збільшити видимість інновацій у суспільстві. Однак залучити усі суспільні групи та ефективно інтегрувати внесок громадян у політичні процеси - непросте завдання. У цьому документі розглядаються актуальні питання залучення громадян до формування інноваційної політики та наводяться міркування щодо організації практичних дій для задіяння різних громадських груп, обрання методів, інструментів та їх оптимального поєднання.

Детальніше: <https://is.gd/yRpjKr>, <https://is.gd/ks4ih7>,
<https://doi.org/10.1787/ba068fa6-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: КІЛЬКІСНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПРОМИСЛОВИХ СТРАТЕГІЙ

На сайті Організації економічного співробітництва та розвитку опубліковано звіт «Кількісне оцінювання промислових стратегій у дев'яти країнах ОЕСР» із серії «Документи ОЕСР з науки, технологій та промисловості». У ньому наголошується, що промислова політика знову посіла чільне місце у наукових і політичних дискусіях. Однак кількісне оцінювання промислових стратегій у різних країнах залишається складним завданням. Проект Quantifying Industrial Strategies здійснює вимірювання витрат на промислову політику, для чого збирає

та приводить у відповідність загальнодоступні дані, використовуючи нову методологію. У цьому звіті вивчаються та узагальнюються промислові стратегії дев'яти країн (Канада, Данія, Франція, Ірландія, Ізраїль, Італія, Нідерланди, Швеція, Велика Британія), аналізуються відповідні пріоритети, витрати, інструменти політики. Встановлено, що на промислову політику спрямовується біля 1,5% ВВП у вигляді грантів і податкових видатків; вона характеризується значною неоднорідністю у розрізі країн та стратегічних пріоритетів; промислові стратегії здебільшого спираються на галузеві інструменти, а «зелені» інструменти значно зросли у період 2019-2021 років у шести з дев'яти країн.

Детальніше: <https://is.gd/mx1D7O>, <https://is.gd/TdRnvA>,
<https://doi.org/10.1787/5f2dcc8e-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЧИННИКИ ДОВІРИ ДО ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ НОРВЕГІЇ

На сайті Організації економічного співробітництва та розвитку опубліковано звіт «Чинники довіри до державних установ Норвегії» із серії «Розбудова довіри до державних установ». У ньому наголошується, що довіра до державних інституцій має важливе значення для легітимності та життєздатності демократії. Більше того, як показала пандемія COVID-19, особиста та інституційна довіра може допомогти країнам успішно подолати соціальні та економічні кризи. Високий рівень інституційної довіри сприяє дотриманню законів та реалізації державної політики, що стане важливим чинником подолання складних багатовимірних викликів у майбутньому. Звіт ґрунтується на опитуванні щодо довіри, яке презентує відношення громадян до діяльності уряду та цінностей державного управління. Встановлено, що рівень суспільної довіри у Норвегії є одним із найвищих у країнах ОЕСР: 77% населення довіряють уряду (середній показник по ОЕСР - 47%). Інститутам правопорядку (суди, поліція) довіряють 82% населення, парламенту - 69%, державній службі - 65%, місцевим органам влади - 58%. Разом із тим, лише 40% норвежців повідомили, що довіряють засобам масової інформації, причому без різниці між різними типами провайдерів. Основні рекомендації цього звіту експерти згрупували за шістьма напрямками: продовження вимірювання довіри до державних установ та її рушійних сил; краща координація, розвиток інновацій та навичок; підвищення надійності політики; спрощення доступу до інформації; зміцнення суспільної доброчесності; гарантування рівності у наданні та покращення різноманітності адміністративних послуг.

Детальніше: <https://is.gd/mwk2wk>, <https://is.gd/HN8Vjw>,
<https://doi.org/10.1787/81b01318-en>

Фото: скріншот

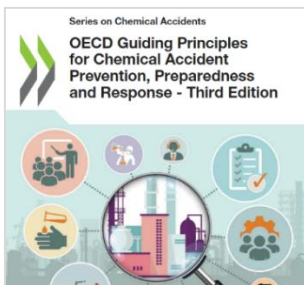

ОЕСР: КЕРІВНІ ПРИНЦИПИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ХІМІЧНИМ АВАРІЯМ

На сайті Організації економічного співробітництва та розвитку опубліковано звіт «Керівні принципи ОЕСР щодо запобігання хімічним аваріям, забезпечення готовності та реагування на них» із серії «Про хімічні аварії». У ньому наголошується, що хімічні аварії з серйозними наслідками продовжують траплятися в країнах-членах ОЕСР та усьому світі. За останні десятиліття низка крупних аварій призвела до загибелі людей, поранень, значного забруднення довкілля та величезних економічних втрат - від витоку фтористого водню в Гумі (Корея) у 2012 році, вибуху аміачної селітри у Весті (США) у 2013 році до нещодавніх вибухів на хімічному підприємстві в Таррагоні (Іспанія), вибуху в Бейруті (Ліван) у 2020 році та вибуху в Леверкузені (Німеччина) у 2021 році. Нинішнє третє видання містить рекомендації щодо безпечного планування та експлуатації небезпечних об'єктів, вжиття належних заходів для запобігання хімічним аваріям і пом'якшення наслідків аварій, якщо вони сталися. Ці керівні принципи стосуються стаціонарних установок, на яких виробляються, переробляються, обробляються, зберігаються, використовуються або видаляються небезпечні речовини у значній формі та кількості, що може нести ризик виникнення масштабних аварій.

Детальніше: <https://is.gd/A9XWNx>, <https://is.gd/mD6e2v>,
<https://doi.org/10.1787/162756bf-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ЗБІЛЬШЕННЯ РОЛІ СУБНАЦІОНАЛЬНИХ УРЯДІВ

На сайті Організації економічного співробітництва та розвитку опубліковано звіт «Хто що робить для активної політики на ринку праці: збільшення ролі субнаціональних урядів» із серії «Робочі документи ОЕСР щодо економічного розвитку та створення робочих місць на місцевому рівні». Документ висвітлює діяльність та політику на ринку праці на різних рівнях влади в країнах ОЕСР, зосереджуючись на ролі органів місцевого самоврядування. Він містить опис реформ у п'яти країнах ОЕСР та засвідчує, що у двох з них субнаціональні органи влади мають повноваження щодо регулювання локального ринку праці. Надано огляд способів залучення субнаціональних органів влади до такої політики, проаналізовано переваги та недоліки децентралізованих підходів та принципи управління у різних типах управлінських систем.

Детальніше: <https://is.gd/tptkxs>, <https://is.gd/IMaAVI>,
<https://doi.org/10.1787/d8d6868d-en>

Фото: скріншот

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД ДО МІКРООБЛІКОВИХ ДАНИХ

Рік тому Рада Європейського Союзу прийняла «Рекомендації щодо європейського підходу до мікродипломів для навчання упродовж життя та працевлаштування». Документ спрямований на підтримку розроблення, впровадження та визнання мікροоблікових даних / мікросертифікатів. Наголошується, що ефективна культура навчання упродовж життя є ключем до того, щоб кожен мав знання, навички та компетенції, необхідні для процвітання в особистому та професійному житті. Мікросертифікати засвідчують результати короткострокового навчання, - короткого курсу або тренінгу. Вони пропонують гнучкий, цілеспрямований спосіб допомогти людям розвинути необхідні знання, навички та компетенції. Більш короткі форми навчання, ніж традиційні кваліфікації, такі як мікрокредити, швидко розвиваються в Європі та усьому світі. Вони надають широкий спектр гнучких, орієнтованих на учня форм освіти та навчання, забезпечують більш широке охоплення і додаткові можливості для навчання, залучають ширше коло учнів, у т.ч. незахищені та вразливі групи населення. Рекомендації Ради ЄС спрямована на те, щоб сприяти здобуттю, оновленню та удосконаленню знань, навичок та компетенцій, необхідних для процвітання на ринку праці та у суспільстві; надати можливість зацікавленим особам бути краще підготовленими для протидії поточним та майбутнім викликам; підтримати готовність постачальників мікροакредитацій підвищити якість, прозорість і гнучкість їхніх пропозицій щодо навчання, розширити

можливості персоналізованого навчання та кар'єрного зростання; сприяти інклюзивності, доступу та рівним можливостям; підтримати досягнення стійкості, соціальної справедливості та процвітання для усіх у контексті демографічних змін на усіх етапах економічного циклу. Документ містить визначення, стандартні елементи для опису, поширення та підтвердження мікрооблікових даних. Рекомендації щодо європейського підходу до мікрооблікових даних були прийняті разом з документом щодо індивідуальних облікових записів для навчання відповідно до Європейського плану дій у сфері соціальних прав та Досягнень щодо створення Європейського освітнього простору до 2025 р.

Детальніше: <https://is.gd/pyDnXv>, <https://is.gd/6TN6iK>, <https://is.gd/aQfObR>, <https://is.gd/cCoefc>, <https://is.gd/eKSIz6>

Фото: скріншот

ПРЕМІЯ ЮНЕСКО ЗА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ НАУКИ

Організація об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) оголосила про початок конкурсу на здобуття у 2023 році Премії Калінга за популяризацію науки. Це - міжнародна відзнака, яка присуджується окремим особам, установам, організаціям, які зробили значний внесок у популяризацію науки чи техніки, допомагали інтерпретувати результати наукових досліджень й новітні технології для громадськості, сприяли розвитку співпраці між наукою і суспільством. Лауреат премії отримає грошову винагороду у розмірі 45 тис. дол. США, сертифікат, медаль ЮНЕСКО, винагороду Уряду Індії та запрошення завітати до Індії з метою проведення зустрічей з науковцями цієї країни. Премія фінансується Фондом Калінга, Урядом штату Орісса та Урядом Індії. Кандидатів визначають урядові структури країн-членів ЮНЕСКО та неурядові організації, які є офіційними партнерами ЮНЕСКО. Заявку на конкурс приймаються до 30 липня 2023 року.

Детальніше: <https://bit.ly/3D0tTZW>, <https://is.gd/d2243t> <https://is.gd/Qkaf5O>, <https://is.gd/scYJf2>

Фото: скріншот

3. Корисні новини України та світу

КОНСОЛІДОВАНИЙ РЕЙТИНГ ЗВО УКРАЇНИ – 2023

На сайті інформаційно-освітнього ресурсу ОСВІТАUA оприлюднено Консолідований рейтинг закладів вищої освіти України 2023 року. Він охоплює інформацію про 239 закладів вищої освіти України, структуровану за тематичними напрямками: класичні університети, технічні, аграрні, педагогічні, медичні, мистецькі, приватні ЗВО, а також київські виші, ЗВО регіонів України та областей. При складанні рейтингу використано експертні оцінки та матеріали національних рейтингів «Топ-200 Україна», «Scopus», «Бал НМТ на контракт». Цьогоріч лідером вищої освіти став Київський національний університет імені Тараса Шевченка (він очолює перелік найкращих університетів України усьоме). Друге місце посідає Львівський національний університет імені Івана Франка. Третє і четверте місця поділили між собою Національний університет «Львівська політехніка» і Національний технічний університет «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Ці заклади також визнано найкращими технічними університетами країни. П'яте місце серед найкращих ЗВО належить Харківському національному університету імені Каразіна. Найкращим аграрним університетом став Національний університет біоресурсів і природокористування; педагогічним - Тернопільський національний педагогічний університет ім. Гнатюка; медичним - Національний медичний університет ім. Богомольця; мистецьким - Київський національний університет культури і мистецтв. Кращий приватний ЗВО - Київська школа економіки.

Детальніше: <https://is.gd/D3HA4I>, <https://is.gd/74uGdk>, <https://is.gd/yiwXMx>, <https://is.gd/SO1FEO>, <https://is.gd/bvBV5a>, <https://is.gd/ljQAGZ>

Фото: Освіта.ua

УРОКИ ДВАДЦЯТИРІЧНОГО ДОСВІДУ УПРАВЛІННЯ УНІВЕРСИТЕТАМИ ДАНІЇ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Бена Аптона «Управління університетами Данії потребує демократизації». Автор наголошує, що управління університетами як бізнес-компаніями несе ризик втратити молодих талантів через безжальні реформи. Намагання зробити данські університети більш схожими на корпорації допомогло з'єднати їх із суспільством і промисловістю. Разом із тим, як показало опитування, це призвело до послаблення лідерства і до того, що співробітники відчують себе відстороненими від прийняття рішень. Незалежний експертний орган Данська

рада з питань досліджень та інноваційної політики отримав та узагальнив відповіді 3 тис. дослідників і 100 керівників підрозділів, щоб зрозуміти вплив Закону «Про університети» (був прийнятий у 2003 році). Закон запровадив управлінські ради, що складаються здебільшого з неакадемічних членів, які допомагають розробляти дослідницькі стратегії, управляти фінансами, призначати ректорів і контролювати їхню діяльність. На нижчих щаблях він заповнював вакансії завідувачів кафедр шляхом відкритого набору, а не виборів на факультетах. Закон мав «відкрити університети для того, щоб вони приносили користь суспільству, і це спрацювало», вважає Анна Халдруп із Копенгагенського університету, яка очолює групу із вивчення впливу закону. Разом із тим вона вважає, що зміни в управлінні зашкодили свободі науковців у проведенні досліджень і позбавили їх права голосу під час прийняття рішень. Трирічне опитування задоволеності співробітників університетів Данії актуалізувало питання про демократичну участь співробітників у розвитку університетів та свободу досліджень. Якщо не вжити дієвих заходів, молоде покоління дослідників переходитиме до приватного сектору під впливом більш привабливих зарплат та умов праці.

Детальніше: <https://is.gd/Sofjx6>, <https://is.gd/IzBimO>

Фото: pixabay.com

ТАЙВАНЬ ЗАПРОВАДЖУЄ СУБСИДІЇ НА НАВЧАННЯ У ПРИВАТНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

На сайті University World News опубліковано інформацію про те, що уряд Тайваню прийняв рішення надавати субсидії студентам приватних університетів, компенсуючи щонайменше половину від різниці між вартістю навчання в державних і приватних університетах. За оцінками експертів йдеться про 25 тис. нових тайваньських доларів на рік на здобувача освіти, оскільки середня вартість навчання у державних університетах становить близько 62 тис. нових тайваньських доларів на рік, а у приватних університетах - близько 110 тис. І хоча більшість студентів, що перебувають у скрутному фінансовому становищі можуть отримати фінансову допомогу для оплати навчання, багато з них залежать від студентських позик або мусять підробляти, щоб оплачувати відповідні витрати, а це може вплинути на якість їхньої освіти. Представники університетської спільноти підтримали таке рішення, оскільки «це підніме моральний дух приватних університетів, які перебувають під загрозою зникнення, і хоча це не обов'язково допоможе їм уникнути закриття, це підвищить набір нових студентів, а також створить більш справедливі можливості для здобуття освіти молоді з економічно неблагополучних сімей».

Представники профспілки викладачів заявили, що рішення про субсидіювання – це лише початок реформ, оскільки існує безліч проблем, які потребують вирішення.

Детальніше: <https://is.gd/uS526d>, <https://is.gd/ZiaGcD>

Фото: pixabay.com

MOODY'S АНАЛІЗУЄ РИЗИКИ ШІ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТІВ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Патріка Джека «Moody's попереджає: ШІ є «кредитним ризиком» для університетів». Наголошується, що розвиток технологій може створити значні можливості для інновацій у секторі освіти. Разом із тим, продукти штучного інтелекту можуть нести університетам нові ризики. Так, ChatGPT від Open AI та інші інструменти штучного інтелекту, такі як Bard від Google, поставили під загрозу академічну доброчесність у коледжах та університетах усього світу. У звіті одного з найбільших у світі рейтингових агентств Moody's йдеться про те, що студенти можуть використовувати моделі ШІ для недоброчесної поведінки при наданні відповідей на домашні завдання, складанні іспитів чи написанні вступних есе. Таке шахрайство та плагіат буде шкодити репутації закладів освіти. Незграбні фрази або неправильна граматики нинішніх чат-ботів доволі легко дозволяє детектувати використання ШІ у поточний час. Але у подальшому, по мірі розвитку технологій, визначення того, який текст створений людиною, а який - роботом, ставатиме важчим. Крім того, чат-боти можуть створювати певні ризики для приватності, отже необхідно забезпечувати захист особистої та фінансової інформації. Репутаційні ризики також з'являються у разі неетичного використання ШІ навіть у тих сферах, де він успішно використовується, адже багато залежить від контексту. Наприклад, обурення викликало повідомлення, що Університет Вандербільта використав ChatGPT для створення та розсилки електронного листа зі співчуттям щодо стрілянини в іншому навчальному закладі. Разом із тим, прогрес не зупинити. Інструменти ШІ створюють значні можливості для інновацій та вдосконалення освітнього процесу, можуть сприяти підвищенню продуктивності, операційної ефективності та економії коштів, поліпшення освітніх результатів через якісне управління відносинами з клієнтами, автоматизацію рутинних процесів відбору та прийому на навчання, управління зарахуванням, інструментам консультування та застосування інтелектуальних технологій для побудови індивідуальної навчальної траєкторії.

Детальніше: <https://is.gd/XOcqSQ>, <https://is.gd/7AEcPr>, <https://is.gd/115bkG>

Фото: pixabay.com

QS WORLD UNIVERSITY RANKINGS 2024

Оприлюднений один із найбільш впливових глобальних рейтингів університетів QS World University Rankings. У ньому представлені 1,5 тис. закладів вищої освіти зі 104 міст, які оцінені за показниками 17,5 млн наукових робіт та думками 240 тис. експертів - викладачів і роботодавців. Рейтинг ураховує можливості працевлаштування студентів після закінчення навчання, сталий розвиток університетів, міжнародну дослідницьку мережу, репутацію в академічному середовищі, цитованість наукових публікацій, співвідношення кількості викладачів і студентів, ставлення роботодавців до випускників, залучення іноземних викладачів і студентів. З числа українських університетів до нього увійшли: Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»; НУ «Львівська політехніка»; Сумський державний університет; Національний університет «Києво-Могилянська академія»; Одеський національний університет імені І.І.Мечникова; Львівський національний університет імені Івана Франка; Харківський національний університет радіоелектроніки; Національний університет біоресурсів і природокористування України.

Детальніше: <https://is.gd/aVHAqP>, <https://is.gd/x4qyVl>

Фото: QS World University Rankings

DIAMAS ПІДТРИМУЄ ВІДКРИТИЙ ДОСТУП

У рамках діяльності з підтримки відкритого доступу консорціум DIAMAS проводить кампанію зі збору ресурсів щодо політики відкритого доступу та передових видавничих практик, створення відповідного реєстру довідкових матеріалів та розширення спільноти, що підтримує відкриту науку. Організатори запрошують до співпраці бібліотекарів, редакторів, видавців, наукові установи, дослідницькі центри, постачальників послуг, розробників політики (національного та міжнародного рівня) та стандартів. Йдеться про збір інформації щодо керівних принципів, кращих практик, інструментів, а також навчальних матеріалів, документації, нетекстових ресурсів (презентації, записи) з наступних питань: фінансування журналу; власність та управління; практики відкритої науки; редакційна якість, цілісність менеджменту та дослідження; видимість.

Детальніше: <https://is.gd/UXW3L2>, <https://diamasproject.eu/>,
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScf7U_i2G1pL3GJGTP63jJeCd9CN8isf_ywq_tJAW_h_y1ceclg/viewform, <https://is.gd/vp3xP8>

Фото: скріншот

БЕЗКОШТОВНІ ОНЛАЙН-КУРСИ ЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Український онлайн-журнал про IT-бізнес, стартапи, технології та підприємництво «AIN UA» опублікував добірку найкращих онлайн-курсів від провідних компаній, університетів світу та платформ з питань розвитку штучного інтелекту і великих мовних моделей. Усім, хто цікавиться даною проблематикою, рекомендується ознайомитись із курсами від Google, MIT, Стенфорду, Udemy, EDX та інших відомих установ. Це: «ШІ для всіх»; «ChatGPT Prompt Engineering for Developers»; «Stanford CS224N: NLP with Deep Learning»; «CS50's Introduction to AI with Python»; «Introduction to Machine Learning від Google»; «Your Guide to Communicating with Artificial Intelligence»; «Learn prompting»; «Deep Learning Specialization»; «AI Fundamentals».

Детальніше: <https://is.gd/Y4IYuE>, <https://is.gd/Aumn9v>, <https://is.gd/RAwKTB>,
<https://is.gd/Cl6dMs>, <https://is.gd/yp9obt>, <https://is.gd/hLQ7B4>, <https://is.gd/jKlBp2>,
<https://is.gd/RvXOTe>, <https://is.gd/WvmP9U>, <https://is.gd/oU22uO>,
<https://is.gd/5xItsw>

Фото: pixabay.com

XR-РОЗШИРЕНА РЕАЛЬНІСТЬ ДЛЯ ОСВІТИ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Мартіна Ендрюса «Розширена реальність для розширення освіти». Наголошується, що з розвитком цифрових технологій, таких як розширена реальність (XR), виникає питання можливості їх використання для покращення університетського викладання. Розширена реальність - це термін, який використовується для опису середовищ віртуальної, доповненої та змішаної реальності або метaproстор. Викладачі-архітектори почали впроваджувати XR у дизайн-студії архітектурних факультетів. Університет Портсмута був одним із перших, хто використав цифрові технології, надаючи студентам-архітекторам доступ до програмного забезпечення для автоматизованого проектування ще на початку 1990-х років. Нещодавно Media Hub and the Centre for Creative & Immersive Extended Reality представили нові способи використання цифрових технологій для забезпечення широкого спектру досвіду, пов'язаного з дослідженнями, виробництвом мультимедійних продуктів та освітою. Автор розглядає різні практичні аспекти XR-простору для фіксації, вимірювання, створення цифрових копій, оцифрування статичних та динамічних об'єктів в архітектурі, дизайні, інженерії, медицині, криміналістиці, кіновиробництві тощо. Це – нові можливості для цілого ряду творчих і дизайнерських дисциплін. Надання студентам доступу до таких цифрових технологій під час навчання в університеті допоможе підготувати їх до майбутнього працевлаштування. Такий підхід сприяє поживленню та у кінцевому рахунку - покращанню навчального середовища, розвитку закладів вищої освіти.

Детальніше: <https://is.gd/TsluCy>, <https://is.gd/AuLVj0>

Фото: pixabay.com

ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВИХ УСТАНОВ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

5 липня 2023 року Міністерство освіти і науки України розпочинає прийом заявок та інформаційних матеріалів від наукових установ для проходження державної атестації у другому півріччі 2023 року. Рекомендації щодо подання і заповнення заявки та інформаційних матеріалів містяться у листі-роз'ясненні Міністерства освіти і науки від 26.01.2023 № 7/33-23, розміщені на вебсайті МОН. Документи подаються до МОН в електронному та паперовому вигляді: інформаційні матеріали необхідно внести до інформаційно-аналітичної системи не пізніше 5 серпня 2023 року, усі документи у паперовій формі - до 26 серпня 2023 року. Атестація проводиться відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Порядку проведення державної атестації наукових установ», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 540, наказу МОН від 17.09.2018 № 1008 «Деякі питання державної атестації наукових установ» (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2018 року за № 1504/32956, № 1505/32957, № 1506/32958).

Детальніше: <https://is.gd/wKMlIF>, <https://is.gd/XPnELD>, <https://bit.ly/3Dq2WPX>, <http://monitor.ukrintei.ua/>

Фото: pixabay.com

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТИЖДЕНЬ ЧИТАННЯ - 2023

Державна установа «Український інститут книги» оголосила конкурс культурно-мистецьких проєктів з організації та проведення національного заходу щодо популяризації української літератури та промоції читання «Всеукраїнська інформаційно-просвітницька тематична акція «Національний тиждень читання»». Конкурс проводиться відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Українському інституту книги для підтримки книговидавничої справи та популяризації української літератури, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 2019 р. № 638, Порядку організації та проведення мистецьких конкурсів культурно-мистецьких проєктів, спрямованих на підтримку книговидавничої справи та промоції читання, затвердженого наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 23 березня 2023 року № 139, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 8 травня 2023 року за № 752/39808 та Плану роботи державної установи "Український інститут книги" на 2023 рік. Заявку на участь у конкурсі можна подати до 17 липня 2023 року.

Детальніше: <https://is.gd/zzv713>, <https://is.gd/O4yrmg>, <https://is.gd/qDa3NZ>, <https://is.gd/FID6He>

Фото: організатор

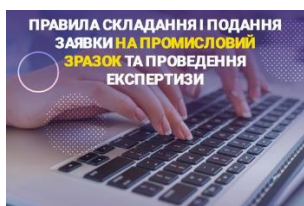

ОБГОВОРЕННЯ ПРАВИЛ СКЛАДАННЯ І ПОДАННЯ ЗАЯВКИ НА ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ

Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій пропонує для обговорення пропозиції з удосконалення «Правил складання і подання заявки на промисловий зразок та проведення експертизи заявки на промисловий зразок і міжнародної реєстрації промислового зразка». Документ містить вимоги до заявок на промислові зразки та регулює відносини, що виникають у зв'язку з поданням заявок на промислові зразки, проведенням експертизи заявок на промислові зразки та міжнародну реєстрацію промислових зразків, в яких зазначена Україна, прийняттям рішень за ними, а також з виконанням Національним органом інтелектуальної власності функцій національного відомства, передбачених Гаазькою угодою про міжнародну реєстрацію промислових зразків. Пропозиції підготовлені відповідно до Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» з урахуванням міжнародних договорів України у сфері правової охорони промислових зразків, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 р. № 943-р «Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності» та вимог законодавства у сфері електронного документообігу та електронних довірчих послуг. Зауваження та пропозиції до проєкту можна подати до 24 липня 2023 року.

Детальніше: <https://is.gd/If5uAy>, <https://is.gd/ExXtEH>, <https://is.gd/6uPzWF>

Фото: IP офіс

СТРАТЕГІЇ ПЕРЕТВОРЕННЯ АКАДЕМІЧНИХ БІБЛІОТЕК НА ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Шейла Коррелл «Сім стратегій перетворення академічних бібліотек на громадські організації». Автор наголошує: щоб забезпечити своє майбутнє в університетських містечках, бібліотеки повинні наслідувати модель, яка ставить на перше місце партнерство

та співпрацю. Сучасний підхід до роботи академічних бібліотек не тотожний «класичному», але зміни мають відбуватись постійно. І це не лише цифрові зміни, які постійно домінують при обговоренні вищої освіти та бібліотечної справи. Йдеться про важливі соціальні зміни, які є частиною загального повороту до культури участі у мережевому суспільстві, де, за визначенням соціолога Мануеля Кастельса, «ключові соціальні структури та види діяльності організовані навколо електронно оброблених інформаційних мереж». Бібліотеки підтримують інституційні ініціативи з розширення доступу, залучення громадськості, академічного підприємництва, навчання упродовж життя. Вони стали провідниками відкритих досліджень в університетах. Але щоб забезпечити своє майбутнє в університетському кампусі, вони повинні перейти від транзакційної до реляційної моделі бібліотечної справи. Нові методи роботи потребують нових інструментів і нового мислення. У книзі «Соціальне майбутнє академічних бібліотек: нові погляди на спільноти, мережі та залучення» представлені найсучасніші дослідження, новітні концепти та практичні приклади того, як теорія інтелектуального капіталу та соціальних мереж можуть забезпечити стратегічну основу трансформації академічних бібліотек. Потрібно переглянути керівні принципи роботи бібліотек; зорієнтувати їх на діяльність, що ґрунтується на цінностях; поставити партнерство на перше місце у місії та стратегії бібліотеки; розподілити ролі та обов'язки для розвитку та управління відносинами з бібліотекою; організувати простір, контент і людей так, щоб вони працювали разом; перепроектувати системи та робочі процеси; визнати побудову стосунків ключовою компетенцією для бібліотек. Співпраця є основою діяльності бібліотеки як би вона не здійснювалась, - офлайн чи онлайн. Наразі бібліотекам необхідно перейти від обслуговування до партнерства, а це вимагає комплексних змін.

Детальніше: <https://is.gd/rhPr8i>, <https://is.gd/uwguqa>

Фото: pixabay.com

4. Наукові заходи

4.1 Вже відбулись

НАВЧАННЯ ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО

4 липня 2023 року відбудеться онлайн-лекція «Навчання для нашого майбутнього, а не для минулого». Захід покликаний привернути увагу до справжніх цілей навчання та його призначення надати слухачу набір інструментів, які допомагають у вирішенні проблем. Під час лекції будуть розглянуті наступні питання: зміст понять «знання», «навички» та «цінності»; які знання та навички є найважливішими саме зараз; як налаштувати простір, час і людей щоб їх ефективно розвивати; які навички дозволять не лише змінювати роботу упродовж життя, але й дозволять навчатись упродовж життя; які навички необхідні для майбутнього. Організатор - Ukraine Global Faculty.

Детальніше: <https://is.gd/r4IQYU>, <https://is.gd/aZFgGw>

Фото: скріншот

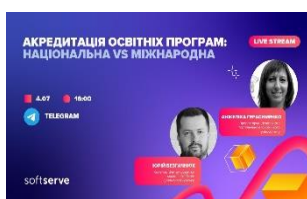

АКРЕДИТАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

4 липня 2023 року в онлайн-форматі відбудеться семінар «Акредитація освітніх програм: національна та міжнародна». Захід покликаний поінформувати слухачів про засоби підвищення якості надання освітніх послуг та процедури визнання згідно вітчизняних та міжнародних стандартів. Планується обговорити відмінність між державною та незалежною акредитацією; процедури визнання рівня навчального закладу; оцінювання іміджу та впливу з боку громадських або професійних організацій; особливості національної та міжнародної акредитації; цілі акредитації; спільні риси та відмінності у процедурах оцінювання; підходи до здійснення експертизи та обробки результатів оцінювання. Організатор - SoftServe.

Детальніше: <https://t.me/c/1895322509/1/5445>

Фото: SoftServe.

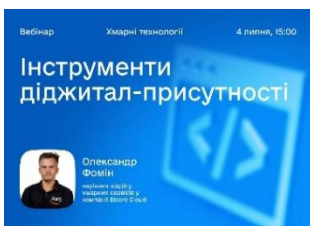

ІНСТРУМЕНТИ ДІДЖИТАЛ-ПРИСУТНОСТІ

4 липня 2023 року в рамках вебінарного проєкту «Хмарні технології як шлях до інновацій та росту бізнесу» відбудеться черговий захід на тему «Інструменти діджитал-присутності». Планується обговорити наступні питання: вимоги до хостингу сайтів відповідно до сучасних стандартів; як можна самостійно створити сайт; як правильно обрати сховище для сайту; як самостійно забезпечити гнучкість та доступність сайту; досвід вітчизняних компаній з використання хмарних рішень. Організатори: Міністерство цифрової трансформації, Офіс з розвитку підприємництва та експорту, Elcore Cloud, Amazon Web Services, Національний проєкт «Дія.Бізнес».

Детальніше: <https://is.gd/7MzVTY>

Фото: організатори

НАЦІОНАЛЬНЕ ТА ЄВРОПЕЙСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ

5 липня 2023 року відбудеться брифінг, присвячений результатам дослідження відповідності національного та європейського законодавства у сфері відкритих. Планується обговорити наступні питання: відкриті дані - основа антикорупційної та прозорої роботи уряду; чим відрізняється законодавство України у сфері відкритих даних від європейського; які кроки необхідно зробити для інтеграції до європейського цифрового ринку; як відповідні зміни вплинуть на розвиток економіки країни. Організатори: Міністерство цифрової трансформації України, Урядовий офіс.

Детальніше: <https://is.gd/tSH9Jw>, <https://is.gd/CYyAmA>

Фото: pixabay.com

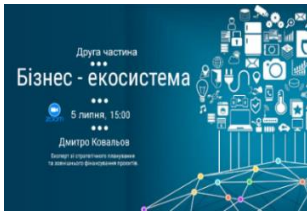
ДРУГА ЛЕКЦІЯ ПРО БІЗНЕС-ЕКОСИСТЕМУ

5 липня 2023 року в онлайн-форматі відбудеться друга лекція на тему «Бізнес-екосистема», яка стане продовженням розмови про авторську концепцію

Джеймса Мура, розпочатої 28 червня 2023 року. Під час заходу планується обговорити концепцію стратегії, яка упродовж останніх 30 років є найбільш популярною у Кремнієвій долині, сутність поняття «екосистема». Зокрема, будуть розглянуті наступні питання: стратегія, нові технології, стартапи, менеджмент в епоху глобалізації, технології управлінського консалтингу, метрики. Організатор – Київський академічний університет.

Детальніше: <https://kau.us20.list-manage.com/track/click?u=df53497bf58f1f0d1f5610e42&id=954a19a7b6&e=fd601a766a>

Фото: КАУ

4.2 Заплановані

ВЕБІНАР ВІД CLARIVATE УКРАЇНСЬКОЮ

13 липня 2023 року відбудеться черговий вебінар із серії ознайомчих заходів Clarivate «Оновлення продуктів Clarivate для наукової діяльності 2023». Планується обговорити зміни, що відбулися упродовж 2023 року на платформі Web of Science, а також з продуктами Journal Citation Reports, EndNote, Authors Profile, Master Journal List; функції реєстрації на платформі та доступу до продуктів, можливості пошуку журналів за тематикою досліджень та рівнем впливовості, віднайдення інформації про партнерів, пошук грантів та організацій, що фінансують наукові дослідження певної спрямованості або у визначених галузях знань. Організатор - Clarivate.

Детальніше: <https://is.gd/9yl5Kk>, <https://is.gd/e2S1h6>

Фото: скріншот

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СПОРТІ

19 липня 2023 року відбудеться вебінар «Охорона та комерціалізація прав інтелектуальної власності в сфері спорту». Захід покликаний надати корисну інформацію про використання інтелектуальної власності у спортивній сфері, зокрема - як українському спорту заробляти на ІВ, торговельних марках клубів,

спортивних федерацій та їхніх спонсорів, іміджевих правах атлетів, винаходах, трансляціях спортивних подій. Планується обговорити наступні питання: використання і захист торговельної марки в сфері спорту – як захистити бренди клубів, гравців і спортивних заходів; комерціалізація імені та образу спортсмена – міжнародна практика і перспективи в Україні; охорона прав на спортивний одяг і спортивне устаткування; захист спортивних організацій від паразитичного маркетингу. Організатор – Український Національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (IP офіс).

Детальніше: <https://is.gd/Olkuvx>, https://docs.google.com/forms/d/1-YXc0zXUj6G4o04SxGO8WBvg1vMBpsPSvZfdlFOMVww/viewform?edit_request_ed=true, <https://is.gd/fXL3J6>

Фото: IP офіс

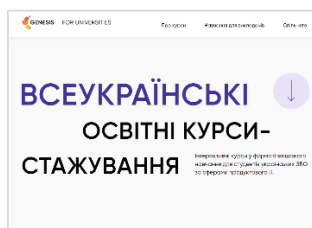

ОСВІТНІ КУРСИ-СТАЖУВАННЯ ВІД GENESIS

У липні 2023 року у змішаному форматі відбудуться всеукраїнські освітні курси-стажування за сферами продуктового ІТ. Наразі доступні наступні курси: «Створення та розвиток ІТ-продуктів» (початок навчання - 10 липня 2023 року); «Маркетинг ІТ-продуктів» (24 липня 2023 року). Програма кожного курсу передбачає відвідування онлайн-лекцій з представниками ІТ-компанії Genesis; участь в інтерактивних модулях на онлайн-платформі; робота за методикою «перевернутого класу»; участь у сесіях запитань і відповідей; отримання презентаційних та методичних матеріалів щодо проведення занять, а також додаткових матеріалів (конспектів, інфографіки); долучення до спільноти викладачів; проходження тестування та фінального заліку; акредитацію та сертифікацію на право викладання курсу у вітчизняних закладах вищої освіти. Організатори: Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство освіти і науки України, Genesis, Product IT Foundation for Education, KSE.

Детальніше: <https://bit.ly/3PJtfHL>, <https://bit.ly/3L2CXyU>, <https://bit.ly/3iSnlFT>, <https://bit.ly/46zMGc2>, <https://bit.ly/3iI40HF>, <https://bit.ly/3W6vlBy>, https://t.me/navchai_smilyvo

Фото: скріншот

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ З МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА ТА ІНЖЕНЕРІЇ ПОВЕРХНІ 3

27–29 вересня 2023 року у змішаному форматі відбудеться «Міжнародна конференція молодих вчених з матеріалознавства та інженерії поверхні» (MSSE2023). Захід покликаний підтримати молодих науковців і спеціалістів із наукових установ та закладів вищої освіти України для підвищення їхнього наукового рівня, обміну ідеями та підходами, набуття досвіду публічного представлення і захисту отриманих наукових результатів. Під час конференції планується обговорити сучасні проблеми матеріалознавства; захист матеріалів від корозії; механіка руйнування та міцність матеріалів; інформаційні та діагностичні системи. Організатор - Рада молодих науковців, спеціалістів та аспірантів Фізико-механічного інституту ім. Г.В. Карпенка НАН України.

Детальніше: <https://www.msse.org.ua/>,
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScwSEodmeOiC-y9OMkaBFaSOdG41Br0Rtn0KbF307SFOI9ulQ/viewform>, <https://is.gd/1SZPQY>

Фото: скріншот

ІННОВАЦІЇ ДЛЯ СТІЙКОГО МАЙБУТНЬОГО

9-11 жовтня 2023 року відбудеться міжнародна конференція «Інновації для стійкого майбутнього, заснованого на технологіях». Захід покликаний стати площадкою обговорення новітніх технологій у контексті цифрової вищої освіти та економіки знань, представити широкому загалу інноваційні рішення, здатні слугувати базою трансформації закладів вищої освіти та їхніх масштабних реформ. Планується розглянути наступні питання: шлях до сталого технологічного майбутнього; стійка цифрова трансформація вищої освіти; революція ШІ - нова ера для навчання та роботи; стратегії цифрової трансформації для розумного, стійкого кампусу; як забезпечити масштабування дистанційного та змішаного навчання; як ефективно вимірювати успішність та залученість студентів онлайн; як забезпечити гарантії якості навчання та підтримати академічну мобільність у цифрову еру; майбутнє персоналізованого навчання на основі ШІ; важливість прийняття рішень на основі даних у вищій освіті; подолання розриву в ІТ-навичках для сталої економіки майбутнього; цифрова трансформація - аналіз, стратегія та нові способи мислення для вищої освіти. Організатори: Digital Universities MENA, Prince Sultan University.

Детальніше: <https://is.gd/JyHhC>, <https://is.gd/R36rRs>

Фото: скріншот

SIKORSKY CHALLENGE 2023

У жовтні 2023 року в рамках міжнародного фестивалю інноваційних проєктів «Sikorsky Challenge 2023» відбудеться конкурс інноваційних стартап-проєктів. Він покликаний виявити найцікавіші та найсучасніші проєкти у різних галузях технологій і надати їх авторам допомогу щодо комерціалізації, створення успішних стартап-компаній та виведення інноваційних продуктів на національний і міжнародний ринки. Головні напрями конкурсу: оборона і безпека; промисловий хайтек і космос; інформаційні технології і кібербезпека; цивільна і військова інфраструктура; транспорт і логістика; енергетична і екологічна безпека; біомедична інженерія і здоров'я людини; аграрна інженерія і продовольча безпека; блакитна економіка (морський транспорт, рибальство і аквакультура, береговий та морський туризм). Переможці отримають грошові винагороди, консультації з українськими та міжнародними замовниками, бізнес-ангелами, інвесторами. Організатор - Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Детальніше: <https://www.sikorskychallenge.com/startup-contest/>,
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSxAc3Delv9UHXf7rqmJSMWChdYX0qZYP5bDfldYxOs7uGP-Q/viewform>

Фото: скріншот

ГЛОБАЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗІ СТАТИСТИКИ

С 29 жовтня по 2 листопада 2023 року відбудеться конференція з обміну статистичними даними та метаданими «Розширення можливостей групування даних». Захід покликаний стати глобальною площадкою для укладачів офіційних статистичних даних та користувачів із національних, регіональних і міжнародних установ, наукових кіл і приватного сектору з обговорення інструментів та технологій SDMX, їх використання, забезпечення співпраці та обміну знаннями. Планується розглянути наступні питання: нові методи та технології для SDMX - штучний інтелект, великі дані, обробка природної мови; інтеграція SDMX у статистичний ланцюжок створення вартості та зв'язок з

іншими стандартами; партнерство SDMX, співпраця та розбудова потенціалу; інновації у візуалізації та публікації даних SDMX; посилення управління даними та управління даними за допомогою SDMX; використання SDMX 3.0; проблеми з керуванням мікроданими, обміном даними та доступом; Організатори: Eurostat, The World Bank, OECD, European Central Bank, The United Nations Statistics Division, International Monetary Fund, Bank for International Settlements, International Labour Organization, iGA.

Детальніше: <https://www.sdmx2023.org/>, <https://is.gd/XnS8Un>

Фото: організатори

DIGIEDUHACK: ЛЮДИ В ЦЕНТРІ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ

З 6 по 13 листопада 2023 року відбудеться конкурс інноваційних ідей щодо майбутнього освіти в епоху цифрових технологій «Люди в центрі цифрової освіти» (DigiEduHack). Захід покликаний стати площадкою для обговорення ключових проблем цифрової освіти (технічного і нетехнічного характеру) з боку організацій зі сфери освіти та навчання, закладів вищої освіти, неурядових організацій, інноваційних центрів, дослідницьких лабораторій, органів влади та організацій приватного сектору. Учасники хакатону матимуть можливість представити свої ідеї, долучитись до обговорення та навчання, дізнатись більше про спільноту. Чотири команди-переможниці отримають приз та цільову підтримку для упровадження власних рішень. DigiEduHack проводиться три роки поспіль. Його започатковано у рамках «Плану дій з цифрової освіти на 2018–2020 роки», нині він є однією з флагманських ініціатив Європейської комісії у галузі цифрової освіти та продовжується в рамках «Плану дій з цифрової освіти на 2021–2027 роки».

Детальніше: <https://is.gd/X8jf9E>, <https://digieduhack.com/>,
<https://digieduhack.com/about>, <https://is.gd/KJW2Bs>

Фото: скріншот

Ці матеріали підготовлені в рамках виконання проєкту зі створення Національного репозитарію академічних текстів (НРАТ), який фінансується Міністерством освіти і науки України. Вони орієнтовані у першу чергу на цільову аудиторію НРАТ - науковців, освітян, інноваторів, здобувачів вищої освіти, авторів і редакторів наукових фахових видань, прихильників відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі вони оприлюднюються на офіційному вебпорталі Національного репозитарію академічних текстів та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

З огляду на зростаючу популярність платформи і соціальної мережі Mastodon ми вирішили поекспериментувати й зареєстрували на ній акаунт Національного репозитарію <https://mastodon.social/@es2023>. Там у короткому форматі будуть представлені матеріали, які Ви звикли бачити на офіційному вебпорталі та інших площадках НРАТ. Долучайтесь!